

**YTSKYDDSS
MYNDIGHETEN**

Din yta och du

Information om ytskydd för privatpersoner

Förord

Ytor finns överallt i vår vardag. De flesta av oss kommer dagligen i kontakt med ett stort antal ytor, i hemmet, på arbetsplatsen och i det offentliga rummet. Trots detta är kunskapen om ytors skyddsbehov förhållandevis begränsad bland allmänheten.

Ytskyddsmyndigheten har regeringens uppdrag att informera allmänheten om ytskydd. Den här broschyren är en del av det uppdraget. Den riktar sig till dig som är privatperson och har en eller flera ytor i din närhet.

Broschyren ger en översiktlig introduktion till området. Den ersätter inte gällande föreskrifter och allmänna råd. För fullständig information hänvisas till Ytskyddsmyndighetens författningssamling (YSFS).

Sveg i mars 2024

Kerstin Wallgren
Generaldirektör

Din yta och du. Information om ytskydd för privatpersoner

Utgiven av Ytskyddsmyndigheten, 2024

Beställningsnummer: YSM B 2024:3

Diarienummer: YSM 2023/1187

Upplaga: 1:a upplagan, 3 000 exemplar

Grafisk form: Kommunikationsenheten, Ytskyddsmyndigheten

Inlaga: obestruket papper, 120 g. Omslag: 300 g, mattlackerat.

Vad är en yta?

Alla föremål har en yta. Ytan är den del av föremålet som du ser och kommer i kontakt med.

Enligt 2 § Ytskyddsmyndighetens föreskrifter (YSFS 2019:4) avses med yta den yttre avgränsningen av ett föremål som vetter mot omgivningen. Ytan har ingen egen tjocklek. Det skikt som läggs på ytan för att skydda den kallas ytskikt.

Ytan ska skiljas från underlaget, det vill säga det material som finns under ytan. Underlaget omfattas inte av Ytskyddsmyndighetens ansvarsområde. Frågor om underlaget hänvisas till respektive ansvarig myndighet.

Figur 1. Principskiss av en ytas uppbyggnad. Ej skalenlig.

Visste du att

En bostad på 75 kvadratmeter har i genomsnitt cirka 410 kvadratmeter ytor som vetter mot rumsluften.

Källa: Ytläget 2023, tabell 4.2.

Varför behöver ytan skydd?

En oskyddad yta påverkas av sin omgivning. Över tid kan detta leda till att ytan förändras.

Ytor utsätts för olika former av påfrestningar. Hur stora påfrestningarna blir beror bland annat på var ytan finns, hur den används och vilket väderstreck den vetter mot.

Ett ändamålsenligt ytskydd bidrar till att ytan behåller sina egenskaper under hela sin livslängd. Det minskar också behovet av att ytan behandlas på nytt.

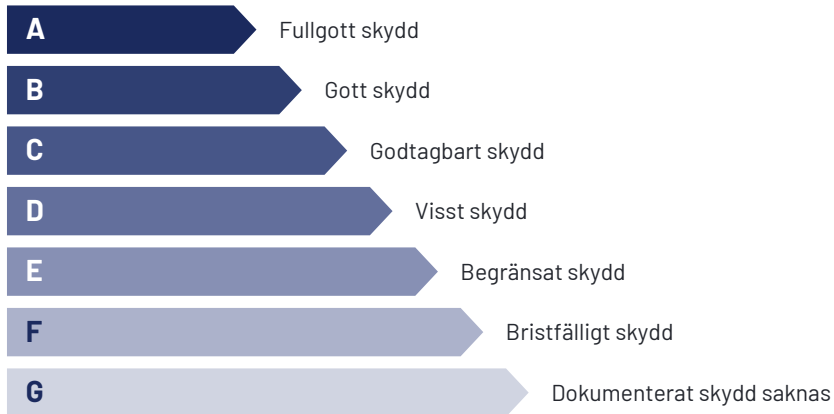
Tabell 1. Vanliga påfrestningar på ytor i hemmiljö

Påfrestning	Exempel	Berörda ytor
Fukt	Regn, kondens, disk	Främst horisontella ytor
Solljus (UV)	Direkt solinstrålning	Ytor mot söder och väster
Nötning	Gång, flyttning av möbler	Golv, bordsskivor
Temperatur	Frost, värmeelement	Ytor i kallt klimat
Beröring	Händer, armbågar	Ytor på 0,8 till 1,2 meters höjd

Tabellen är inte uttömmande. En yta kan utsättas för flera påfrestningar samtidigt.

Ytklassning

Ytklassningen visar hur väl en yta är skyddad. Klassningen anges på en skala från A till G.

Figur 2. Ytklasser enligt YSFS 2021:2.

Ytklassning utförs av en certifierad ytbedömare enligt metoden i YSFS 2021:2. Bedömningen grundar sig på ytskiktets tjocklek, täckförmåga och jämnhet.

En ytklassning gäller i tio år eller till dess att ytan förändras, beroende på vilket som inträffar först. För privatpersoner är ytklassning frivillig. Vid försäljning av möbler gäller särskilda regler, se YSFS 2022:6.

Så tar du hand om din yta

Genom några enkla åtgärder kan du bidra till att din yta behåller sitt skydd.

- 1. Ta reda på vilka ytor du har. Gör gärna en förteckning.
- 2. Kontrollera ytan regelbundet. Ytskyddsmyndigheten rekommenderar okulär kontroll minst en gång per kvartal.
- 3. Notera eventuella förändringar, till exempel minskad glans, ojämnheter eller missfärgning.
- 4. Rengör ytan med ett medel som är avsett för ytan.
- 5. Behandla ytan på nytt när ytskiktet inte längre är heltäckande.
- 6. Spara dokumentation om utförda behandlingar i minst tio år.

Tänk på

En yta kan se oförändrad ut trots att ytskyddet har försämrats. Om du är osäker bör du kontakta en ytbehandlare. Ytskyddsmyndigheten lämnar inte råd i enskilda ärenden.

Förteckning över ytor i hemmet

Yta	Placering	Senast behandlad	Ytklass

Vanliga frågor

Gäller reglerna även mig som privatperson?

Ja, i den mån du har en yta. Vissa bestämmelser gäller dock endast verksamhetsutövare.

Måste jag registrera min yta?

Nej. Privatpersoner behöver inte registrera ytor i Nationella ytregistret, med undantag för ytor som överstiger 40 kvadratmeter och vetter mot allmän plats.

Hur vet jag om min yta är skyddad?

En yta anses skyddad när den har ett heltäckande ytskikt. Vid osäkerhet kan ytan klassas av en certifierad ytbedömare.

Var slutar ytan?

Frågan behandlas i vägledningen **Bestämning av ytans undre gräns** (4:e reviderade upplagan, 2023), som kan laddas ner från myndighetens webbplats.

Min yta har fått en spricka. Vad gäller?

En spricka innebär att nya ytor har uppstått. De nya ytorna omfattas av samma bestämmelser som övriga ytor.

Vem vänder jag mig till med frågor om underlaget?

Ytskyddsmyndigheten ansvarar inte för underlaget. Kontakta den myndighet som ansvarar för det aktuella materialet.

Mer information

Föreskrifter, allmänna råd och vägledningar finns på ytskyddsmyndigheten.se/regler.

Den här broschyren finns även i lättläst version och på sju språk. Den kan beställas kostnadsfritt eller laddas ner från ytskyddsmyndigheten.se/publikationer.

Ytskyddsmyndigheten

Box 112

842 21 Sveg

registrator@ytskyddsmyndigheten.se

ytskyddsmyndigheten.se

**YTSKYDDSS
MYNDIGHETEN**